

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TẠ THÚY HẰNG

VẬN DỤNG CHÍNH SÁCH CỦA NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC
TRONG QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG
TẠI NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN
QUỐC TẾ VIỆT NAM CHI NHÁNH THÁI NGUYÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TẠ THÚY HẰNG

**VẬN DỤNG CHÍNH SÁCH CỦA NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC
TRONG QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG
TẠI NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN
QUỐC TẾ VIỆT NAM CHI NHÁNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Trần Văn Quyết

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu của riêng tôi, chưa công bố tại bất kỳ nơi nào, mọi số liệu sử dụng trong luận văn này là những thông tin xác thực. Tôi xin chịu mọi trách nhiệm về lời cam đoan của mình.

Thái Nguyên, ngày ... tháng ... năm 2019

Tác giả luận văn

Tạ Thúy Hằng

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới **PGS.TS Trần Văn Quyết**, người đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giáo Phòng Đào tạo - Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh đã giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn tới Ban lãnh đạo, các bạn bè đồng nghiệp, đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Do bản thân còn nhiều hạn chế nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót, tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy cô giáo và các bạn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2019

Tác giả luận văn

Tạ Thúy Hằng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC SƠ ĐỒ, HÌNH VẼ, BẢNG BIỂU	vii
LỜI MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp của luận văn	4
5. Bố cục của luận văn	4
CHƯƠNG 1 CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ KINH NGHIỆM THỰC TIỄN VỀ	
VẬN DỤNG CÁC CHÍNH SÁCH QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG	
CỦA NGÂN HÀNG TRONG CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI.....	5
1.1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG CỦA NHTM	5
1.1.1. Rủi ro tín dụng của Ngân hàng thương mại	5
1.1.2. Quản lý rủi ro tín dụng của Ngân hàng thương mại	11
1.2. VẬN DỤNG CHÍNH SÁCH QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG CỦA NGÂN	
HÀNG NHÀ NƯỚC	15
1.2.1. Nội dung vận dụng các chính sách quản lý rủi ro tín dụng của Ngân hàng	
Nhà nước.	15
1.2.2. Basel II và lộ trình áp dụng Basel II tại các NHTM Việt Nam	27
1.2.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến vận dụng chính sách của NHNN trong quản lý	
rủi ro tín dụng của NHTM hướng đến các tiêu chuẩn của hiệp ước Basel II. .	33
1.3. KINH NGHIỆM VẬN DỤNG CÁC CHÍNH SÁCH QUẢN LÝ RỦI RO	
TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC TRONG CÁC NHTM	
VIỆT NAM.....	35
1.3.1. Kinh nghiệm triển khai quản lý rủi ro tín dụng theo Basel 2 tại	
Lienvietpostbank. (Nguyễn Hồng Hà, 2017)	35
1.3.2. Kinh nghiệm về triển khai quản lý rủi ro tín dụng theo Basel 2 tại BIDV	
(VnEconomy, 2017)	39

1.3.3. Bài học kinh nghiệm cho Ngân hàng TMCP Quốc tế Việt Nam – Chi nhánh Thái Nguyên trong vận dụng các chính sách của NHNN trong quản lý rủi ro tín dụng.....	41
CHƯƠNG 2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	44
2.1. CÂU HỎI NGHIÊN CỨU	44
2.2. CÁC PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	44
2.2.1. Nguồn số liệu	44
2.2.2. Phương pháp phân tích số liệu	45
2.3. HỆ THỐNG CÁC CHỈ TIÊU NGHIÊN CỨU	47
2.3.1. Các chỉ tiêu đánh giá vận dụng chính sách phản ánh hiệu quả tín dụng và chất lượng tín dụng.....	47
2.3.2. Các chỉ tiêu đánh giá vận dụng chính sách phản ánh quản lý rủi ro tín dụng tại Ngân hàng.....	51
CHƯƠNG 3 THỰC TRẠNG VẬN DỤNG CÁC CHÍNH SÁCH CỦA NHNN TRONG QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG TẠI NGÂN HÀNG TMCP QUỐC TẾ VIỆT NAM – CHI NHÁNH THÁI NGUYÊN	54
3.1. KHÁI QUÁT VỀ HOẠT ĐỘNG TÍN DỤNG TẠI NGÂN HÀNG TMCP QUỐC TẾ VIỆT NAM – CHI NHÁNH THÁI NGUYÊN	54
3.1.1. Vài nét về Ngân hàng TMCP Quốc tế Việt Nam – Chi nhánh Thái Nguyên.	54
3.1.2. Đánh giá kết quả hoạt động tín dụng tại Ngân hàng TMCP Quốc tế Việt Nam – Chi nhánh Thái Nguyên.....	56
3.2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG TMCP QUỐC TẾ VIỆT NAM – CHI NHÁNH THÁI NGUYÊN	60
3.2.1. Thực trạng rủi ro tín dụng của NHTMCP Quốc tế Việt Nam – Chi nhánh Thái Nguyên	60
3.2.2. Thực trạng vận dụng chính sách của NHNN trong quản lý rủi ro tín dụng của Ngân hàng TMCP Quốc tế Việt Nam– Chi nhánh thái nguyên.	64
3.3. ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG VÀ MỨC ĐỘ ĐÁP ỨNG CÁC CHÍNH SÁCH TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG TMCP QUỐC TẾ VIỆT NAM– CHI NHÁNH THÁI NGUYÊN	84
3.3.1. Kết quả đạt được	84
3.3.2. Hạn chế.....	86
3.3.3. Nguyên nhân	88

3.3.4. Đánh giá mức độ đáp ứng các chính sách về quản lý rủi ro tín dụng tại VIB Thái Nguyên.....	91
CHƯƠNG 4 GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG THEO CÁC CHÍNH SÁCH CỦA NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC TẠI NGÂN HÀNG TMCP QUỐC TẾ VIỆT NAM – CHI NHÁNH THÁI NGUYÊN.....	95
4.1. PHƯƠNG HƯỚNG, MỤC TIÊU QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG CỦA NGÂN HÀNG VIB – THÁI NGUYÊN.....	95
4.1.1. Phương hướng quản lý rủi ro tín dụng	95
4.1.2. Mục tiêu quản lý rủi ro tín dụng	96
4.2. ĐỊNH HƯỚNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG CỦA VIB - THÁI NGUYÊN THEO TIÊU CHUẨN QUẢN LÝ RỦI RO CỦA NHNN ..	97
4.2.1. Xây dựng chiến lược quản trị rủi ro tín dụng phù hợp	97
4.2.2. Xây dựng quy trình hoạt động ngân hàng hợp lý.....	98
4.2.3. Nâng cao chất lượng công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra hoạt động ngân hàng.	99
4.3. GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG VẬN DỤNG CHÍNH SÁCH CỦA NHNN TRONG QUẢN LÝ RỦI RO TÍN DỤNG TẠI NGÂN HÀNG TMCP QUỐC TẾ VIỆT NAM – CHI NHÁNH THÁI NGUYÊN	100
4.3.1. Hoàn thiện chiến lược quản lý rủi ro tín dụng	100
4.3.2. Hoàn thiện hệ thống văn bản quản lý rủi ro tín dụng.....	102
4.3.3. Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phù hợp với mô hình tổ chức bộ máy quản lý RRTD.....	104
4.3.4. Nâng cao năng lực nhận biết rủi ro	105
4.3.5. Tăng cường kiểm tra, giám sát nội bộ trong quản lý rủi ro tín dụng.	109
4.4. KIẾN NGHỊ	112
4.4.1. Kiến nghị với Chính phủ.....	112
4.4.2. Kiến nghị với Ngân hàng Nhà nước	113
KẾT LUẬN	116
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	118

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT

NH	Ngân hàng
NHTM	Ngân hàng Thương mại
NQH	Nợ quá hạn
QLRR	Quản lý rủi ro
TMCP	Thương mại cổ phần
VIB	Ngân hàng TMCP Quốc tế Việt Nam
VIB Thái Nguyên	Ngân hàng TMCP Quốc tế Việt Nam – Chi nhánh Thái Nguyên
VAMC	Công ty quản lý tài sản của các tổ chức tín dụng
CAR	Tỷ lệ an toàn vốn
TSDB	Tài sản đảm bảo
DPRR	Dự phòng rủi ro
CBTD	Cán bộ tín dụng
NHNN	Ngân hàng Nhà nước
CIC	Trung tâm thông tin tín dụng
RRTD	Rủi ro tín dụng

DANH MỤC SƠ ĐỒ, HÌNH VẼ, BẢNG BIỂU

Bảng 1.1. Cấu thành rủi ro tín dụng	6
Sơ đồ 3.1: Cơ cấu bộ máy của VIB Chi nhánh Thái Nguyên	56
Hình 3.1: Tình hình dư nợ và tổng tài sản của VIB Thái Nguyên	57
Bảng 3.1: Tình hình dư nợ tín dụng của VIB Thái Nguyên	58
Hình 3.2: Tốc độ tăng trưởng tín dụng của VIB Thái Nguyên	59
Hình 3.3: Dư nợ xấu và tỷ lệ nợ xấu của VIB Thái Nguyên	60
Hình 3.4: Tốc độ tăng trưởng dư nợ xấu của VIB Thái Nguyên	61
Hình 3.5: Tỷ lệ nợ xấu của VIB Thái Nguyên	62
Bảng 3.2: Cơ cấu nợ xấu của VIB Thái Nguyên	63
Bảng 3.3: Tỷ lệ nợ xấu trên Vốn ĐC trong hệ thống của VIB Thái Nguyên	63
Sơ đồ 3.2: Tổ chức bộ máy quản lý tín dụng VIB Chi nhánh Thái Nguyên	67
Sơ đồ 3.3: Quy trình nhận diện RRTD tại VIB Chi nhánh Thái Nguyên	67
Bảng 3.4: Cơ cấu dư nợ tín dụng của VIB Thái Nguyên	71
Bảng 3.5: Phân loại nợ của VIB Thái Nguyên đối với doanh nghiệp	73
Sơ đồ 3.4: Chấm điểm của hệ thống xếp hạng tín dụng nội bộ cho KHDN tại VIB Chi nhánh Thái Nguyên	73
Bảng 3.6: Xếp hạng tín dụng nội bộ đối với cá nhân của VIB Thái Nguyên	74
Sơ đồ 3.5: Chấm điểm của hệ thống xếp hạng tín dụng nội bộ cho KHCCN tại VIB Chi nhánh Thái Nguyên	74
Bảng 3.7: Thống kê chấm điểm tín dụng của VIB Thái Nguyên	75
Bảng 3.8: Dự phòng rủi ro tín dụng của VIB Thái Nguyên	79

LỜI MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Tín dụng là một trong những hoạt động chủ yếu của NHTM Việt Nam nói chung và của NHTMCP Quốc tế Việt Nam nói riêng. Nguồn thu nhập từ tín dụng vẫn là nguồn thu chủ yếu cho các Ngân hàng. Cũng chính vì vậy rủi ro tín dụng có ảnh hưởng rất lớn tới việc duy trì hoạt động của ngân hàng trong tương lai. Một ngân hàng chịu nhiều rủi ro tín dụng là một ngân hàng yếu và sẽ bị ăn mòn dần vốn và không thể tồn tại.

Hệ thống Ngân hàng Việt Nam trong 10 năm qua đã có sự phát triển rất nhanh cả về quy mô hoạt động và chất lượng dịch vụ. Đến nay, đã có 5 ngân hàng thương mại nhà nước, 1 ngân hàng phát triển, 1 ngân hàng chính sách chiếm khoảng, 37 ngân hàng thương mại cổ phần, 28 ngân hàng nước ngoài với tổng số 39 chi nhánh và 5 ngân hàng liên doanh. Tuy nhiên qua quá trình hoạt động, nhiều tổ chức tín dụng bộc lộ rõ sự yếu kém trong quá trình quản lý cũng như hoạt động, đặc biệt là hoạt động quản lý rủi ro tín dụng. Điều này đòi hỏi Ngân hàng Nhà nước phải đưa ra các biện pháp, các chính sách để kịp thời khắc phục.

Về chủ trương, NHNN Việt Nam đang ban hành các chính sách và từng bước áp dụng các tiêu chuẩn quốc tế trong quản lý rủi ro tín dụng của NHTM. Tiêu chuẩn quản lý RRTD của NHTM quốc tế hiện nay đang vận dụng theo các tiêu chuẩn do Ủy ban Basel về giám sát ngân hàng công bố khung rủi ro tín dụng. NHNN Việt Nam đã đưa ra lộ trình triển khai Basel II trong hệ thống NHTM theo 2 giai đoạn cụ thể: Giai đoạn 1: Thí điểm áp dụng Basel II tại 10 ngân hàng bao gồm Vietcombank, VietinBank, BIDV, MB, Sacombank, Techcombank, ACB, VPBank, VIB và Maritime Bank. Chương trình thí điểm bắt đầu từ tháng 2/2016, mục tiêu là đến cuối năm 2018 các ngân hàng này phải cơ bản đáp ứng các yêu cầu của Basel II. Giai đoạn 2: Đến năm 2020 cơ bản các NHTM có mức vốn tự có theo chuẩn mực của Basel II, trong đó có ít nhất 12 - 15 NHTM áp dụng thành công Basel II (theo nghị quyết của Quốc hội về Kế hoạch cơ cấu lại nền kinh tế giai đoạn 2016 - 2020 ngày 8/11/2016) (Ngân hàng Nhà nước, 2014); (Ngô Văn Chiến, 2017). Ngân hàng nhà nước đã ban hành các chính sách nhằm nâng cao hiệu quả quản lý rủi ro tín dụng tại các NHTM, từng bước tiếp cận và đạt tới các tiêu chuẩn quản lý rủi ro